

Warszawa, dnia 4 października 2018 r.

Poz. 1891

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ENERGII¹⁾**

z dnia 27 września 2018 r.

w sprawie sposobu pobierania próbek paliw stałych

Na podstawie art. 19b ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (Dz. U. z 2018 r. poz. 427, 650, 1654 i 1669) zarządza się, co następuje:

§ 1. Sposób pobierania próbek paliw stałych określa załącznik do rozporządzenia.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Energii: *K. Tchórzewski*

¹⁾ Minister Energii kieruje działem administracji rządowej – energia, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2017 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Energii (Dz. U. poz. 2314).

Załącznik do rozporządzenia Ministra Energii
z dnia 27 września 2018 r. (poz. 1891)

SPOSÓB POBIERANIA PRÓBEK PALIW STAŁYCH

1. Objaśnienia:

- 1) partia paliwa stałego – deklarowana ilość paliwa stałego wprowadzanego do obrotu o określonych wymaganiach jakościowych;
- 2) próbka pierwotna – porcja paliwa stałego pobrana z jednego miejsca w partii paliwa stałego;
- 3) próbka ogólna – próbka otrzymana w wyniku połączenia wszystkich próbek pierwotnych pobranych z partii paliwa stałego;
- 4) próbka laboratoryjna – próbka, którą uzyskuje się w wyniku rozdrabniania, mieszania i pomniejszania próbki do badań lub próbki kontrolnej;
- 5) próbka analityczna – część badanego materiału pobranego z próbki laboratoryjnej, wykorzystywana w całości do jednego oznaczenia lub badania.

2. Próbkę paliw stałych pobiera się:

- 1) z przenośników taśmowych z:
 - a) zatrzymanego przenośnika taśmowego,
 - b) przesyłu przenośnika taśmowego znajdującego się w ruchu,
 - c) przenośnika taśmowego znajdującego się w ruchu;
- 2) z podnośników kubelkowych;
- 3) z wagonów kolejowych lub z przymy uzyskanej po wyładowaniu paliwa stałego z wagonów;
- 4) z samochodów lub z przymy uzyskanej po wyładowaniu paliwa stałego z samochodu;
- 5) ze statków i z barek;
- 6) ze zwałów;
- 7) ze zwałów, jeżeli nie ma możliwości pobrania próbek z przenośników taśmowych podczas transportu paliwa stałego na zwal lub podczas zabierania paliwa stałego ze zwał;
- 8) z opakowań jednostkowych.

3. Sposób pobierania próbek pierwotnych z miejsc, o których mowa w pkt 2 ppkt 1–7.

3.1. Sposób pobierania próbek pierwotnych określa PN-ISO 18283:2008 pkt 5 dla paliw stałych otrzymywanych w procesie przeróbki termicznej węgla kamiennego i brunatnego lub pkt 5.3 normy PN-G-04502:2014-11 dla pozostałych rodzajów paliw stałych.

3.2. Minimalną masę próbki pierwotnej ustala się zgodnie z pkt 4.4.9 normy PN-ISO 18283:2008 dla paliw stałych otrzymywanych w procesie przeróbki termicznej węgla kamiennego i brunatnego lub zgodnie ze wzorem określonym w pkt 5.1 normy PN-G-04502:2014-11 dla pozostałych rodzajów paliw stałych.

3.3. Ustalając minimalną masę próbki pierwotnej, przyjmuje się jako wielkość największego ziarna w badanej partii paliwa stałego oraz wartość maksymalną wymiaru ziarna określoną dla danego sortymentu paliwa stałego zgodnie z poniższą tabelą.

Rodzaj paliwa stałego*	Górny wymiar ziarna mm
Kęsy, kostka, kostka I, kostka II	200,00
Orzech, orzech I, orzech II	80,00
Groszek, groszek I, groszek II	40,00
Ekogroszek	31,50
Ekomiął	31,50

Miał I, miał II, miał III	31,50
Antracyt	200,00
Paliwa stałe otrzymywane w procesie przeróbki termicznej węgla kamiennego i brunatnego	200,00
* Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Energii z dnia 27 września 2018 r. w sprawie wymagań jakościowych dla paliw stałych (Dz. U. poz. 1890).	

3.4. Minimalną liczbę próbek pierwotnych z partii paliwa stałego określa się zgodnie z PN-ISO 18283:2008 pkt 4.4.10 dla paliw stałych otrzymywanych w procesie przeróbki termicznej węgla kamiennego i brunatnego lub zgodnie z pkt 5.2.1 albo wzorem określonym w pkt 5.2.2 normy PN-G-04502:2014-11 dla pozostałych rodzajów paliw stałych.

4. Sposób pobierania próbek pierwotnych z opakowań jednostkowych, o których mowa w pkt 2 ppkt 8.

4.1. Jedno opakowanie jednostkowe stanowi jedną próbkę pierwotną, jeżeli masa opakowania jest nie większa niż 25 kg.

4.2. Liczbę opakowań jednostkowych, które należy pobrać z partii paliwa stałego do wykonania badania, oblicza się według wzoru:

$$L_{oj} = \frac{1,92 \times \sqrt{\frac{M}{1000}} \times D}{m_{oj}}$$

gdzie poszczególne symbole oznaczają:

L_{oj} – liczbę opakowań jednostkowych,

M – masę partii paliwa stałego [w kg],

D – wielkość największego ziarna w badanej partii paliwa stałego [w mm],

m_{oj} – masę opakowania jednostkowego [w kg].

4.3. Otrzymaną wartość liczby opakowań jednostkowych zaokrągla się do części całkowitej tej liczby.

4.4. Przed przystąpieniem do pobrania próbek pierwotnych przeprowadza się oględziny całej partii paliwa stałego i eliminuje się z procesu pobierania próbek uszkodzone opakowania jednostkowe.

4.5. Opakowania jednostkowe pobiera się losowo z całej partii paliwa stałego, zapewniając takie warunki, aby wszystkie opakowania jednostkowe miały równe prawdopodobieństwo pobrania.

4.6. W przypadku opakowań jednostkowych większych niż 25 kg stosuje się przepisy pkt 3.

5. Przygotowanie próbki ogólnej.

5.1. Wszystkie próbki pierwotne pochodzące z badanej partii paliwa stałego łączy się, tworząc próbkę ogólną.

6. Przygotowanie próbki do badań i próbki kontrolnej.

6.1. Próbkę do badań i próbkę kontrolną otrzymuje się przez podzielenie próbki ogólnej w proporcji 1:1.

6.2. Pakowanie próbki do badań i próbki kontrolnej odbywa się w miejscu jej pobrania.

7. Przygotowanie próbki laboratoryjnej.

7.1. Przygotowanie próbki laboratoryjnej z próbki do badań oraz próbki laboratoryjnej z próbki kontrolnej może odbyć się w miejscu ich pobrania lub w laboratorium.

7.2. Próbka laboratoryjna przygotowana jest z próbki do badań lub próbki kontrolnej poprzez jej rozkruszenie, mieszanie i pomniejszenie.

7.3. Po rozkruszeniu próbki do badań lub próbki kontrolnej pomniejsza się ją do masy nie mniejszej niż podana w normie PN-ISO 18283:2008 pkt 8.7 dla paliw stałych otrzymywanych w procesie przeróbki termicznej węgla kamiennego i brunatnego lub tablicy 3 pkt 7.1 normy PN-G-04502:2014-11 dla pozostałych rodzajów paliw stałych.

7.4. W przypadku próbek paliw stałych innych niż paliwa stałe otrzymywane w procesie przeróbki termicznej węgla kamiennego, o wielkości ziarna różnej od przedstawionych w tabelicy 3 w pkt 7.1 normy PN-G-04502:2014-11, minimalną masę próbki do badań lub próbki kontrolnej po pomniejszeniu ustala się według wzoru:

$$y = 0,05 + 0,5x + 0,05x^2$$

gdzie poszczególne symbole oznaczają:

y – masa próbki do badań lub próbki kontrolnej po pomniejszeniu [w kg],

x – wielkość największego ziarna po rozkruszeniu [w mm].

7.5. Urządzenia do przygotowania próbki laboratoryjnej określa pkt 8.3.3 normy PN-ISO 18283:2008 dla paliw stałych otrzymywanych w procesie przeróbki termicznej węgla kamiennego i brunatnego lub pkt 7 normy PN-G-04502:2014-11 dla pozostałych rodzajów paliw stałych.

7.6. Rozdrabnianie, mieszanie i pomniejszanie próbki do badań lub próbki kontrolnej odbywa się w sposób określony w pkt 8 normy PN-ISO 18283:2008 dla paliw stałych otrzymywanych w procesie przeróbki termicznej węgla kamiennego i brunatnego lub w pkt 7 normy PN-G-04502:2014-11 dla pozostałych rodzajów paliw stałych.

7.7. Próbką laboratoryjną przygotowaną z próbki do badań i próbką laboratoryjną przygotowaną z próbki kontrolnej pakowana jest na miejscu jej przygotowania.

8. Przygotowaną próbkę do badań i próbkę kontrolną lub próbkę laboratoryjną przygotowaną z próbki do badań i próbkę laboratoryjną przygotowaną z próbki kontrolnej pakuje się do szczelnych skrzynek, pojemników albo worków i zabezpiecza w sposób zapewniający identyczność i identyfikowalność tych próbek.